

S.C.: Care este activitatea de bază a Institutului?
 D.Z.: Ca activități permanente, urmărind aducerea în țară, doar pe bază consensuală, prin oferte sau

mulțumitor pentru a putea mobila, dota și salariza un prim nucleu de personal administrativ. Însă, din cauza birocrației inerente de la noi, nu am putut

buget îndestulător care să ne permită o funcționare normală.

S.C.: Ce doriți să mai adăugați?



La conferința de presă care a avut loc pe data de 21 octombrie a.c. la Muzeul de Istorie al orașului București cu ocazia anunțării înființării INMER, de la stânga: Adrian Niculescu, Matei Cazacu, Mircea Carp și Dinu Zamfirescu.

Foto: O. Ciupitu / © CR.

achiziții, atât în original, cât și pe orice alt suport, a tuturor publicațiilor exilului, ca și a numeroaselor arhive individuale. De asemenea, dorim să accesăm arhive aflate în biblioteci sau institute din străinătate care să aibe caracterul istorico-politic. Dorim să creem un nucleu editorial pentru editarea unei publicații a Institutului, cât și a unor volume rezultate în urma activității de cercetare. Am început constituirea unei biblioteci a Institutului care să aibe caracterul unui autentic depozit legal retroactiv, pus în mod liber la dispoziția publicului. Ca preocupare permanentă, vom constitui un mic departament de istorie orală care să „exploateze” memoria unor personalități din exil, restabilite în țară, cât și a celor stabiliți în străinătate atunci când vin în vizită în România. Suntem preocupați de o colaborare aprofundată cu Biblioteca Română de la Freiburg și căutăm modalitățile de implicare financiară în scopul ca această bibliotecă să poată funcționa în mod normal acolo unde se află. Ca activități punctuale pentru 2004 avem numeroase proiecte pe care vi le vom înfățișa pe măsura realizării lor.

S.C.: Cum este asigurată finanțarea Institutului?

D.Z.: Finanțarea Institutului este asigurată din bugetul statului, în speță al Ministerului Culturii. Pentru anul 2003, am beneficiat de un buget

cheltui toate fondurile alocate pe anul 2003. În privința finanțării vrem ca pe viitor să căutăm și



La conferința de presă, de la dreapta: reprezentanții MAE Luminița Sălăgean, director adjunct la Direcția Comunități Românești, și Gabriel Brânzaru, iar de la CURIERUL ROMÂNESC, Silvia Constantinescu.

Foto: O. Ciupitu / © CR.

surse externe de venit, ca și exploatarea resurselor proprii, prin vânzarea cărților pe care le vom publica. Sperăm ca în 2004 să putem beneficia de un

D.Z.: Doresc să mai adaug două elemente. Primul se referă la ideea de a defuncționa și a debirocrațiza cercetarea. Ne gândim ca cercetarea să fie organizată pe baze contractuale, fără obligativitatea unei prezente la sediul Institutului. Odată ce Institutul își fixează tematicile, încheie contracte pe termen limitat cu „n” cercetători. Acestora le vom asigura în afara onorariului, stabilit prin contract, mijloacele informatice ale Institutului, cât și posibilități de cercetare în afara țării, dacă va fi cazul, la arhive care nu sunt accesibile în România. Un alt element despre care aș vrea să mai vorbesc puțin a fost evenimentul inaugurării sediului Institutului, care se află în str. Polonă nr. 1-5. Festivitatea a avut loc la 22 Decembrie 2003, dată simbol, care marchează în optica noastră încheierea exilului.

La inaugurare a participat domnul prim-ministru Adrian Năstase, domnul Răzvan Theodorescu, ministrul culturii și cultelor, domnul Ion Hidegcuti, secretarul general al Ministerului Culturii și Cultelor, conducerea și membri ai Institutului, unii dintre membrii Consiliilor de Garanție Morală și Științific aflați în capitală, foști miniștri, studenți, un public numeros, cât și, bineînțeles, mass media.

★

RELAȚII ÎNTORTOCHIATE EVREI - ROMÂNI LA SFÂRȘITUL CELUI DE AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL (II)

de dr. Șlomo Leibovici-Laiș

După spargerea ultimului front de către ruși, în august 1944, guvernul Antonescu - disperat - a recurs la patriotismul evreilor și a convocat la Președinția Consiliului de Miniștri pe cei doi lideri proeminenți ai populației evreilor din România, A.L. Zissu și dr. W. Filderman. Ei au fost convocați separat și pare-se că s-a cerut, de la fiecare dintre ei, nu tocmai același lucru. Un document - un Proces Verbal din 23 august 1944, orele 11 a.m., este atât de grăitor, încât nu necesită comentarii. Îl redăm mai jos.

PROCES - VERBAL

Azi 23 August 1944 orele 11 a.m.

Subsemații Dr. Ernest Marton și Leon Itzcar, am fost invitați în dimineața zilei de astăzi de dl. A.L. Zissu, Președintele Oficiului de Emigrare, care ne-a comunicat următoarele:

”Noaptea aceasta la orele 22, am fost anunțat telefonic de către dl. Dr. Filderman la dl. Itzcar, că sunt chemat urgent la Președinția Consiliului de Miniștri; m’am prezentat și am fost primit de dl. Președinte al Consiliului Mihai Antonescu. Acesta foarte palid, în câteva cuvinte mi-a arătat că

audiența fixată la D-sa va avea loc mâine Miercuri 23 August orele 8 seara; deocamdată urmează să fiu primit de dl. Ministru Subsecretar de Stat O. Vlădescu, care îmi va face comunicări importante. Prezentându-mă imediat la dl. O. Vlădescu, acesta, vădit emoționat, mi-a comunicat următoarele:

Nu mai putem ține frontul. Ne prăbușim. Suntem gata să încheiem armistițiul. Apelăm la patriotismul Dvs., în calitate de exponent politic al populației evreiești, rugându-vă să faceți uz de relațiile Dvs. pe lângă prietenii Dvs. politici din țările anglo-americane pentru a determina o îndulcire a condițiilor de armistițiu. Eu am arătat că în interesul poporului român voi face un demers în acest sens, fără a nesocoti cei 6 ani de suferință. Am aflat dela dl. Ministru Vlădescu, că dl. Dr. Filderman, chemat și D-sa, sosins (sic!) înaintea mea, fusese deja primit de către D-sa. Întrucât bănuiesc că s’au făcut și d-sale aceleași cereri, vă rog să vă prezentați dlui Dr. Filderman, cu care colaborez în Sfat, pentru a vă consfățui dacă e cazul să facem un demers; dacă da, în ce formă și dacă nu ar fi potrivit un demers comun, sau cel puțin unul concertat.”

Până aici, expunerea dlui Zissu.

Subscrișii ne-am prezentat dlui Dr. Filderman în cursul dimineții, căruia i-am comunicat obiectul vizitei noastre. Dl. Dr. Filderman ne-a arătat că d-sale, dl. Ministru Vlădescu i-a cerut altceva. Anume, i s’a arătat că este locul să se intervină la Istanbul în sensul ca administrația orașelor ocupate, să nu se facă numai de ruși, ci în comun de anglo-americani și de ruși, așa cum s’a procedat în Italia de Sud.

D-sa ne-a mai arătat că a și făcut încă în cursul nopții o scrisoare adresată dlui Reznice, reprezentant Joint-ului la Istanbul, scrisoare pe care a predat-o încă la orele 5 1/2 dim. unui consilier dela Președinție spre expediere.

Scrisoarea ne-a fost citită de D-sa, în copie. Ea începe printr’o autoprezentare a personalității dlui Dr. Filderman, documentată cu elogii primite din țară și străinătate.

Întemeiat numai pe valoarea ce se va atribui personalității sale, cere să se facă toate stăruințele pentru ca să se satisfacă cererea guvernului în sensul ca administrația civilă să nu fie numai în mâinile armatelor rusești, ci, în interesul populației evreiești și în mâinile anglo-americane.

Drept care am încheiat prezentul proces verbal. ★